

מלאכת מנפץ ומלאכות אריגה

מנפץ וסורק, וחוטי סכך מחצלת שעבר ניפוצ

משנה שבת עג, א

והמנפצו והצובעו והטווה והמיסך והעושה שתי בתי נירין והאורג שני חוטיין והפוצע שני חוטיין.

פירוש המשניות להרמב"ם (שבת שם)

מנפץ בשבט כמו חובטו.

פירוש הברטנורא (שבת שם)

המנפצו, חובטו בשבט, אי נמי סורקו במסרק.

נדה סא, ב

שעטנז כתיב, עד שיהי' שוע (שוע, לשון חלק, תרגום של חלק שעיע, כלומר שיהו חלוקין יחד במסרק, רש"י) טוי ונוז.

שוע"ר סי' יא

ג וצריכים שיהיו טוויין ושזורין לשם ציצית דוקא ... ויש בעלי נפש שמחמירין על עצמן אפילו בניפוצ הצמר. אבל אין נוהגין כן.

שו"ע סי' שג

כז אסור לסרוק במסרק בשבת, ואפילו אותו שעושים משער חזיר, שאי אפשר שלא יעקרו שערות.

שוע"ר סי' תרכט

ה סיככה בפשתי העץ שלא דך אותן במכתשת ולא ניפץ אותן במסרק, כשרה, שעדיין ניכרים שהן עץ. אבל אם דך אותן במכתשת, אף על פי שלא ניפץ אותן במסרק, פסולה מדברי סופרים, לפי שנשתנית צורתן וכאלו אינן] מגידולי קרקע.

יא הסולם יש להסתפק בו אם הוא מקבל טומאה ... ולכתחילה יש לזהר ... שלא להניחו על גבי הסכך כדי להחזיקו שלא יפזרנו הרוח, והוא הדין שאין מחזקין ואין מעמידין את הסכך לכתחלה בכל דבר שראוי לקבל טומאה, כגון כסא וספסל, גזרה שמא יסכך בהן.

אבני נזר סי' קע"ג

יש לומר דאם אין מנפצם כדי לטוות לא הוי מלאכה כלל ... ובהכי ניחא לי מה דקשה לי ... הוא מנפץ השערות ... ולמה לא יאסור משום מנפץ ... ולהני"ל דאין מלאכה כלל אלא על מנת לטוות ניחא.

אבני נזר סי' קע"ג-ד

אין ניפוצ אלא בתחילת הפרדתם. אבל שער אדם שסורק להפריד השערות וכששוב נתחברו חזר וסורק להפריד. אין זה מנפץ. וכיון שסורק בכל עת אין מנפץ רק בסריקה ראשונה. אך הא ליתא ... שעדיין מחוברין להאדם ואין צריך לחייבו משום מעיקרא, רק משום עכשיו שגדל באדם. מה נפקא מינה מה שהי' פעם אחת מפורד ... על כן נראה ... אין במחובר משום ניפוצ כלל.

משנה ברורה סוס"י שדמ

עוד איזה אבות מלאכות שלא נזכרו פה בשלחן ערוך, דהיינו המנפץ והטווה והמיסך והעושה שתי בתי נירין והאורג שני חוטיין והפוצע שני חוטיין.

